

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕРЕКЛАДУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

НОВІТНЯ ЛІТЕРАТУРА
MODERN LITERATURE

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
тип дисципліни	<u>обов'язкова</u>
мова викладання	<u>українська</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «Новітня література» є однією зі складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська, освітньої програми «Юридичний переклад».

«10» січня 2026 р. 13 с.

Розробник: Філатова О.С., доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики, реклами та PR-технологій

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Новітня література» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Юридичний переклад»
кандидат педагогічних наук, доцент

Катерина МІКРЮКОВА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Новітня література» розглянуто на засіданні кафедри перекладу

Протокол №3 від «9» .03.2026 р.
В.о. завідувача кафедри перекладу

Анжеліка СОЛОДКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Новітня література» розглянуто Науково-методичною комісією філологічного факультету.

Протокол №2 від «11» .03.2026 р.
Голова

Лілія РУСКУЛІС

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Новітня література» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «Новітня література» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № від «3» .03.2026 р.
Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	5
3. Передумови для вивчення дисципліни	5
4. Очікувані результати навчання.....	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	9
7. Форми поточного та підсумкового контролю	9
8. Критерії оцінювання результатів навчання	11
9. Засоби навчання	12
10. Рекомендовані джерела інформації.....	12

ВСТУП

Анотація

Нормативна навчальна дисципліна «Новітня література» є ключовим елементом підготовки бакалаврів за програмою «Юридичний переклад», що має на меті розвиток культурного інтелекту та вміння працювати зі складними контекстами, як виникають у юридичній сфері. Курс спрямований на оволодіння здобувачами вищої освіти базових навичок текстуального та лінгвістичного аналізу, формування соціокультурних компетентностей (аналіз актуальних дискурсів, етична оцінка, знання культурного коду) та спеціалізованих перекладацьких навичок (пошук еквівалентів для юридичних реалій, що згадуються в літературі). Основна увага зосереджена на навчанні визначати деконструкцію підтексту, стилістичну гнучкість, роботу з інтертекстуальністю, термінологічну адаптацію, критичне мислення та коментування, які є важливими для юридичного перекладача .

Ключові слова: література, інтертекстуальність, деконструкція, дискурс, культурний код, конфлікт.

Annotation

The normative academic discipline «Modern Literature» is a key element of the training of bachelors in the «Legal Translation» program, which aims to develop cultural intelligence and the ability to work with complex contexts, as they arise in the legal sphere. The course is aimed at mastering the basic skills of textual and linguistic analysis by higher education students, the formation of socio-cultural competencies (analysis of current discourses, ethical assessment, knowledge of the cultural code) and specialized translation skills (search for equivalents for legal realities mentioned in the literature). The main focus is on learning to identify the deconstruction of subtext, stylistic flexibility, work with intertextuality, terminological adaptation, critical thinking and commenting, which are important for a legal translator.

Keywords: literature, intertextuality, deconstruction, discourse, cultural code, conflict.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		1-2-й	1-2-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність спеціальності 035 Філологія, 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська	Семестр	
		2-й	3-й
Лекції			
15		15	
Загальна кількість годин – 180		Практичні	
		15	30
Тижневих годин для навчання: аудиторних – 2 (3 семестр), 3 (4 семестр); самостійної роботи студента – 4 (3 семестр), 3 (4 семестр).	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		60	45
		Вид контролю	
		залік	екзамен
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Новітня література» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

- ЗК 04. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 11. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ФК 05. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.
- ФК 07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
- ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є Вступ до спеціальності, Юрислінгвістика, Українська мова для перекладачів, Конституційне право України та зарубіжних країн.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- ПРН 07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- ПРН 08. Знати й розуміти систему української та іноземної (англійської) мов, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію іноземної (англійської) мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори зарубіжної художньої літератури, визначати їхню специфіку і місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).
- ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ПРН 16. Знати і розуміти основні поняття, теорії і концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Метамоделізм та трансформації наративу

Змістовий модуль 1. Постпостмодернізм: нові стратегії письма

Тема 1. Вступ до новітньої літератури [3] стор.172-205; [4]; [5].

Тема 2. Автофікшн як домінанта: межа між документом та вигадкою [5].

Тема 3. Новий британський роман: експерименти з часом та пам'яттю [3] стор. 33-108, 143-172; [4]; [5].

Тема 4. Скандинавський нуар та неореалізм: перекладацькі виклики локального колориту [3] стор.169-202; [4]; [5].

Змістовий модуль 2. Пам'ять, травма та деколоніальний дискурс

Тема 5. Література після катастроф: як писати про травму у 2020-х [3] стор.109-142; [4]; [5].

Тема 6. Деколоніальні студії в літературі: голоси Африки та Азії [3] стор.109-142;

Тема 7. Пам'ять як палімпсест: реконструкція минулого в сучасній прозі [4]; [5].

Змістовий модуль 3. Екокритика, технології та цифрова ідентичність

Тема 8. Екофантастика та кліматичний роман: нова етика [4]; [5].

Тема 9. Кіберпанк та постгуманізм: література про штучний інтелект [4]; [5].

Тема 10. Цифрова література: від твіттер-поезії до інтерактивних романів [4]; [5].

Тема 11. Антиутопія 2020-х: нові страхи глобалізованого світу [4]; [5].

Змістовий модуль 4. Сучасна українська література у світовому контексті

Тема 12. Сучасна українська література: естетика спротиву [1] стор.19-62; [2] стор.37-72;

Тема 13. Антології воєнної прози та поезії: видавничий бум на Заході [1] стор.63-112; [2] стор.42-79;

Тема 14. Діалог культур: як українські автори стають частиною світового канону [1] стор.134-162; [2] стор.137-154.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		Лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Метамоделізм та трансформації наративу										
Змістовий модуль 1. Постпостмодернізм: нові стратегії письма										
Тема 1. Вступ до новітньої літератури	9	2	1		6					
Тема 2. Автофікшн як домінанта: межа між документом та вигадкою	12	2	2		8					
Тема 3. Новий британський роман: експерименти з часом та пам’яттю	12	2	2		8					
Тема 4. Скандинавський нуар та неореалізм: перекладацькі виклики локального колориту	12	2	2		8					
Разом за змістовим модулем 1	45	8	7		30					
Змістовий модуль 2. Пам’ять, травма та деколоніальний дискурс										
Тема 5. Література після катастроф: як писати про травму у 2020-х	15	3	3		9					
Тема 6. Деколоніальні студії в літературі: голоси Африки та Азії	15	2	2		11					
Тема 7. Пам’ять як палімпсест: реконструкція минулого в сучасній прозі	15	2	3		10					
Разом за змістовим модулем 2	45	7	8		30					
Усього годин	90	15	15		60					
Змістовий модуль 3 Екокрітика, технології та цифрова ідентичність										

Тема 8. Екофантастика та кліматичний роман: нова етика	12	2	4		6					
Тема 9. Кіберпанк та постгуманізм: література про штучний інтелект	11	2	4		5					
Тема 10. Цифрова література: від твіттер-поезії до інтерактивних романів	11	2	4		5					
Тема 11. Антиутопія 2020-х: нові страхи глобалізованого світу	11	2	4		5					
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	45	8	16		21					
Змістовий модуль 4. Сучасна українська література у світовому контексті										
Тема 12. Сучасна українська література: естетика спротиву	14	2	4		8					
Тема 13. Антології воєнної прози та поезії: видавничий бум на Заході	17	3	6		8					
Тема 14. Діалог культур: українські автори як частина світового канону	14	2	4		8					
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	45	7	14		24					
Усього годин	90	15	30		45					
Разом за курсом	180	30	45		105					

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Структура автофікшну: від щоденника до роману	1	
2	Мовна гра у творах Саллі Руні та Люсі Фолі: перекладацький аспект	2	
3	Нова хвиля скандинавської прози в українських перекладах	2	
4	Робота з «неперекладністю» у текстах постмодерної спадщини	2	
5	Концепція колективної пам'яті в сучасній прозі	3	
6	Проблема ідентичності в літературі міграції	2	
7	Деколонізація перекладу: як уникати імперських посередників	3	
8	Екоцентризм у сучасній прозі: аналіз ключових образів	4	
9	Кадзуо Ішігуро та проблема штучної свідомості в українській рецепції	2	

10	Переклад науково-технічної метафорики в художньому тексті	4	
11	Термінологічні виклики кіберпанку та біопанку. Жанр «True Crime» та його стилістичні особливості	4	
12	Проблема перекладу української нецензурної лексики та аргі	2	
13	Вплив ІІІ на роботу перекладача художньої літератури	2	
14	Переклад воєнної травми: мовні стратегії	4	
15	Репортажистика як проза: Артем Чех, Артем Чапай, Олеся Яремчук	6	
Разом		45	

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – 1-2 год. / 1 лекція;
- підготовка до практичних занять – 1-2 год./1 заняття;
- Написання текстів, аналіз проблемних ситуацій – 1-2 год./1 тема;
- Підготовка до контрольних робіт – 10-30 год на 1 роботу;
- Підготовка до підсумкової атестації – 10-30 год.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	15	
2	Підготовка до практичних занять	30	
3	Написання текстів, аналіз проблемних ситуацій	30	
4	Підготовка до контрольних робіт	20	
5	Підготовка до підсумкової атестації	10	
Разом		105	

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

- лекція, бесіда, дискусія, пояснення, дидактична гра;
- презентації результатів виконаних завдань (демонстрування, ілюстрування);
- методи контролю і самоконтролю (контрольні роботи, фронтальне опитування, контрольні тестові роботи).

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 60 балів (від 60 балів до 100 балів у разі заліку). Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання

теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (в тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання індивідуальних завдань.

Залік відбувається в усній формі. Студент відповідає на 2 питання. Максимальна кількість балів за кожне питання – 10 балів.

Іспит відбувається в усній формі. Студент відповідає на 2 питання екзаменаційного білету. Максимальна кількість балів за кожне питання – 20 балів.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 3 семестр - 35 балів (7 тем по 5 балів); 4 семестр - 40 балів (8 тем по 5 балів)</i>	

Виконання індивідуальних завдань	Критерії оцінювання
5	Завдання виконано правильно, відповідь повна, логічна, містить аналіз, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Завдання виконано в цілому правильно, відповідь достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу
3	Завдання виконано частково правильно, відповідь містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Завдання має суттєві помилки, аргументи несформульовані, неправильно використовуються терміни тощо
1	Завдання має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтовано
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 3 семестр - 25 балів (5 завдань по 5 балів)</i>	

Контрольна робота	Критерії оцінювання
9-10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки
7-8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
5-6	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
3-4	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 3 семестр - 20 балів (дві контрольні роботи по 10 балів); 4 семестр - 20 балів (дві контрольні роботи по 10 балів)</i>	

Залік	Критерії оцінювання
20-18	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
17-14	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
13-10	Відповідь частково правильна, містить неточності, не обґрунтована
9-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується неправильна термінологія.
4-1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 20 балів (3 семестр)</i>	

Іспит	Критерії оцінювання
40-30	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
29-20	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
19-10	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
9-1	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується неправильна термінологія.
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 40 балів (4 семестр)</i>	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	2 семестр	3 семестр
Контрольна робота	2x10 балів = 20 балів	2x10 балів = 20 балів
Відповіді на практичних заняттях	7 тем x 5 балів = 35 балів	8 тем x 5 балів = 40 балів

Виконання індивідуальних завдань	5х5 балів = 25 балів	
Залік	20	
Іспит		40
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
	Т2	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
	Т3	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
ЗМ2	Т4	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
	Т5	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
	Т6	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
ПМК		Контрольна робота	20		
Підсумковий контроль		Залік	20		
Сума			100		
ЗМ3	Т8	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
	Т9	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
	Т10	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
	Т11	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
	Т12	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
ЗМ4	Т13	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
	Т14	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
	Т15	Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
ПМК		Контрольна робота	20		
Підсумковий контроль		Іспит	40		
Сума			100		

9. Засоби навчання

На лекційних заняттях наочним матеріалом є друковано-роздатковий матеріал у вигляді опорних схем, мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації) та відеоматеріали. На практичних заняттях – відеоматеріали, аудіоматеріали (голосові записи), технічні засоби.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бондар-Терещенко І. Література 2020-х: тенденції та імена. Харків: Фоліо, 2023. 220 с.
2. Веретюк Т. В. Жанрово-стильові модифікації в сучасній українській прозі. Тернопіль: ТНПУ, 2022. 156 с.
3. Давиденко Г, Чайка О, Гричаник Н., Кушнерьова М. Історія новітньої зарубіжної літератури. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 274 с.
4. Кісельова А., Л. Завальська Л. Зарубіжна література : навч.-метод. посіб. Нац. ун-т «Одес. юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2023. 290 с. URL : <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/788aa0bc-7700-4ac3-bbbc-205fbd9a840c/content>
5. Кеба О. В., Чорноконь В.В. Поетика невизначеності: від модернізму до постмодернізму і далі : монографія. Кам'янець-Подільський : Видавець Ковальчук О.В., 2024. URL : <https://wtliterature.chnu.edu.ua/media/zmiajpr1/poetyka-nevyznachenosti-vid-modernizmu-do-postmodernizmu-i-dali-2024.pdf>

Допоміжна література

6. Ватажко Е. Поняття «метатекстуальність» і «метаповідь» у літературознавчому дискурсі. Слово і час. 2021. № 2 (716). С. 100–109. URL : <https://doi.org/10.33608/0236-1477.2021.02.100-109>.
7. Гундорова П. П. Постчернобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ: Либідь, 2020. 344 с.
8. Забужко О. С. Найдовша подорож. Київ: Комора, 2022. 192 с.
9. Поліщук Я. Гібридна ідентичність. Контексти літератури. Київ: Академперіодика, 2021. 212 с.
10. Слівінський О. Словник війни. Харків: Vivat, 2023. 180 с.
11. Харчук Р. Б. Сучасна українська проза: Постмодерний період. Київ: Академія, 2021. 248 с.
12. Матеріали конференції «Переклад і контекст: стратегії та виклики». Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2024.
13. Чорноконь В.В. Форми і функції невизначеності в постмодерністському романі. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 33 (72). № 4. Ч. 2. 2022 (е). С. 198–202. URL : <http://philol.vernadskyjournals.in.ua/33-72-4>

Інформаційні ресурси в інтернет

14. Ukraïner. Тамара Гундорова про імперський спадок у літературі. URL: <https://www.ukraïner.net/tamara-hundorova/>
15. Книги та культура. URL: <https://www.newyorker.com/culture>
16. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. URL: <http://litmisto.org.ua/?p=17410>